

۶۲
—
۷۰

د تعزیه داری

د مراسمهو اصو لئنامه

په افغانستان کېښې

—•••—

طبع ناريخ

د مراسمهو مي ۲۴ - ۱۳۶۹

طبع تعداد

۲۰۰ جلده

ذکار این بزمی مطبع کتابخانه

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اصلنامه هر اسم تعزیه داری اصولنامه د تعزیه داری

تمهید

د دی دباره چه ملت د دی اصولنامی به
احکماهو یوه او ویه عملی دول تطبیق او ویه
میدان کنی کنی بنو دلی شی او د تعزیه داری
چاری د شر بعت د مقد سو مقر را تو
سره سمی اجر اشی از دی ځایه د دنو او
بیهوده مصارفو او نار او رسو ما تو خخه
چه د خاکو اخلاق او اقتصاد او هضر دی خلک
پیغی منع کری شی - نائب الحکومه گن
او حکام او علاقه د اران او د بلد یو
رمیسان په دی خبره مکلف دی چه
وخت په وخت د علماؤ او د خپلوخا بود
مشرا تو مجلسونه تشکیل او دنخسا بخیله
هم دوی د دی دباره به د غو مجلسو کنی

تمهید

برأی تفہیم احیام اصولنامه
هذا نا ملت از مفاد آن دا نسته
شده عملاً در ساحه اعمال و تطبیق
گذاشته شود و هر اسم تعزیه داری
مطابق مقر رات شرع انور ا جرا
شده از رسمات بیجا و مصارف بیهوده
و عرف و عادات غیر مشروعه که تماماً
مضر اخلاق و اقتصاد مردم است جداً
اما نعت بعمل آید - نائب الحکومه ها
و حکام و علاقه داران و رؤسای بلدیه
مسئول و مکلف هستند که وقتاً فوقتاً
از علماء و صاحب رسو خان محلی
تشکیل محاافل نموده و خود آنها

گهون و کپی چه دخیل و گفته رو دینا گذاشت
په عنسته دنیه مجلس خلق ددی عبتو
صارفو اوخر اتفاق تو په ضرر و نوبوه گری
او هفوی ته په جدی دولت دی خبری تو صیه
و گری چه هر خوک دخیلی ما حیی او گلی
او هر بوطه علاقو خلی په دی خبر او دغه
خراف تو په شاؤ خوا گنبی تبلیغات و گری
او خلق به دغوسیا الدار بواو بدود دو دو خبر
او پوه گری چه دغه خرافات پر نه داقص دی
او اخلاقی ضررو خنده بله نتیجه نمری
او با بدقا سی له دزی خنجه صرف نظر و گری
او هم حکام او علاقه داران او مملکان
او دلیل بور نیسان او دنا حیو مامور بن
یدی خبره مکاف دی چه ددی اصولناهی
سواد به خیلو م بوطا تو گنبی خلکو ته
در گری او ده هو نه د استھضا ری
خطسو نه واخنی چه خلک دخیل
شر عی او فا نو نی مسئو لیت نه
حیرشی او لیه دی خنجه مخالفت
و نه گری او بید صلاحیت لر و نکی

شخصا در این محافل شرکت و زیده
با بیانات هفید و سودمند
از مضرات این رسومات و
مصارفات بیهوده و خرافات علماء
و اشخاص صاحب روح خسر محسنه
فهمند و تا کیدا تر صیه
نمایند تا آنها به اهالی
هر نا حیه و قریسه مر بوطه
خود تبلیغات نموده تو جه
بدارند که مردم با بن
اضرار رسومات جرقه بت
و سیالداری که بجز از هضار
اقتصادی و اخلاقی آتیجه از داده شده
از آن صرف نظر نمایند و هم
حکام و علاقه داران و قریه داران
ورؤسای بلدیه و همايون نه
مکلف هستند که سوادان اصول امامه
را به اهالی محلی بر بوطه خود
تسلیم ناده خط استھضاری حاصل
دارند قامردم از مکلفیت و مسئولیت

شرعی و نانوی خود واقف شده
مخالف آن رفتار اکنند هقامات
و مامورین صلاحیت دار عدا از قوهای
به اهالی وقتاً فوقتاً هر اقتیت داشته
باشند تا کسانیکه مخالف احکام
اصولنامه هذا عمل نمایند تحقیقات
نموده برای تطبیق مجازات به
محکمه شرعیه مربوط رجوت ادھم.
۱ : تعزیه عبارت است از دعاء کول او در مری
بهموفی و دلجهوئی و اظهاره در دنی
به تعزیه دار مدت تعزیه برای ذکور
و اذاث سه روز است مگر اینکه باید
از اقارب و منسوبین متوفی غائب
باشد و یا تعزیه کننده حضور
نداشته باشند یا حاضر بوده بفوت
متوفی خبر نشده باشد که درین
اسحوال بعد از سه روز نیز جائز است
نکرار تعزیه مکرر وه است .

حقیقت و روسته له دی چه خلک
دهی اصولانه بی پیمانه بوده کری و بت
به و نه دنی خبری هر اقتیت و کری
جهه هر خواه چه دهی اصولنامه داھکامو
خخه مخا لغت گوی د تحقیقاً تو
و روسته ئی د مجازاً تو
د تطبیق د و ره‌دهی عنطقی شرعی
محکمه شرعیه مربوط رجوت ادھم.
۲ : تعزیه مری د دعاء کول او در مری
د خپل او انوسره غم شر بکی ت و ائی د تعزیه
داری معوده دنی و او بنخو داره دری
درخی د مکر که د مری د خپل او انو
او هنسو بینو خخه بو کس نه وی او د
تعزیه کوونکی حاضر نه وی
او یا حاضر وی مکر د مری د فوت
نه وی خبرشی نو پنهانی تولوا حوالو
کنی د دریورخونه و روسته هم فاتحه
چائزو به د تعزیه نکرار مکر وه دی

١٣٦

٦٣

مقصود از تکرار تعزیه آن
 است که یک مرقبه را در زمان فتحه
 خوانده شود و باز به روز دیگر همان
 شخص برای همان ورنمای فتحه
 بخواهد چنانچه مرسم است که در سه
 روز هر شخص یو میرد و فتحه میرود
 وابن تکرار ممنوع شرعاً است

۲: اوقات فاقیهه برای مردها تا
از ش-غفل و کار ش-خ-صی
خود نما نهادالی ساعت: وازده
نصف روز در مساجد و از زنها
بملاحظه عدم صرف طبع م
و رفع ا-کلی-ف ت-عیز پس
دار بعده از ظهر-رتسا
مقارن غرب آفتاب
به خانه ها می باشد .

۳: - تعزیه به تمام اقارب هموفی از صغیر و کمیر و انانث و ذکور
نه نر او بنیختی لوی او کوچنی نه بو
مستحب کاردی پر ته اه پیغامی بنیختی

که سوای محرم شرعی به تعزیه **شیخه چه بی اه خپل شرعی محرم** خنخه
دیگری مجاز نیست .

تبصره :

بغیره پیغله بنیخه چه هنگی ته دهری فاتحه
ور کوای کیبزی هنگی ته . فاتحی دیاره پرنه
له شرعی محرم نه بل نارینه انشی ورنلمی
او هم دغه رازد فاتحی در کواد پاره
نام محرم نارینه ته دفاتحی دیاره انشی ورنلمی
ع :- دفا تیخه اخیستو نکی کرده دشی
پا ته کیدل منع دی پرنه له خپلوا نوجه
هنگوی نر در و درخو پدری پانه کیدی شی
که دهری دکور یعنی فاتحه اخیستونکو
دیاره دخیلوا انو او باده مسایه و دکور نه
دهفو بی پرسود و دیستیاره کری شی نودا
بنده چه تعزیه دار نه تکلیف نه شی .

تبصره :

خپلوا ان دیلاز 'مور 'خوی 'لو د
ما ینه 'میره 'ادددوی به غیاب کنی
تره 'اونور هنگه کسان دی چه شرعا
دمتو فی وارثان ادولی کنی کیبزی

زن جوان که برای او تعزیه
متوفی می شود بجز محرم شرعی
دیگر مرد به تعزیه او رفتہ نمیتواند
و نیز زن جوان برای فاتحه دیگری
خود مرد نا محرم رفتہ نمیتواند
ع :- شب گذشتاندن بخانه تعزیه دار
محنوع است به استثنای اقارب که
نام روز و شب توقف کرده میتوانند
طعام خورا که اگر از خانه اقارب
یا همسا به تعزیه دار از پول شخصی
آنها تدارک نمود بهتر است تا
ذکایتی بر تعزیه دار نباشد .

تبصره :-

اقارب عبارت است از پدر ' هادر
پسر ' دختر ' زن ' شوهر ' درحال غیاب
آنها عم ' خال ' وغیره که شرعا
ولی و در اث متفقی می شوند

و کذا عمه اخاله، خواه را انا او هم‌دغه رازءه خاله، خور نیا:
عـرـوس، دـامـسـاد، پـسـرـانـ اـنـبـرـورـ زـومـ اوـددـوـیـ اـوـنـیـ اوـ
خـامـنـ دـیـ . وـدـخـترـانـ آـنـهـاـ.

۵: طـبـخـ طـعـامـ وـنـهـیـهـ چـایـ وـعـیرـهـ درـسـهـ رـوـزـ فـاـ تـحـهـ بـخـاـهـ مـتـوـفـیـ مـمـنـوـعـ اـسـتـ وـهـ چـنـدـنـ سـرـ دـنـ طـعـامـ بـالـاـیـ مـقـبـرـهـ وـطـعـامـ جـمـعـهـ گـیـ وـرـوـزـ چـهـلـ وـعـیدـیـ وـبـرـاـنـیـ وـسـالـانـهـ وـسـائـلـ رـسـوـمـاتـ سـیـالـدـارـیـ کـهـمـرـوـجـ اـسـتـ چـوـنـ اـکـثـرـ یـهـ اـزـ رـیـاـکـارـیـ حـالـیـ دـیـدـهـ نـمـیـشـودـ مـمـنـوـعـ اـسـتـ خـصـوـ صـادـرـ صـوـرـ نـیـکـهـ بـعـضـیـ وـرـنـهـ اوـکـوـ چـنـیـانـ بـیـ غـائبـ وـیـ اوـ دـهـغـوـ دـ بـخـوـ خـخـهـ دـغـیـهـ وـحـصـ آـنـهـ صـرـفـ کـرـدـهـ شـوـدـ مـصـارـفـ کـرـ وـلـ قـطـعـیـ حـرـامـ دـیـ . قـطـعـاـ حـرـامـ اـسـتـ .

تبصره:

خـیـرـ آـنـیـکـهـ بـوـرـ سـیـالـدـارـیـ دـیـارـهـ لـهـوـیـ هـفـهـ خـیـرـاتـ چـهـدـسـیـالـدـارـیـ . اوـخـاصـ دـخـدـایـ دـیـارـهـ وـیـ پـهـرـوـختـ کـشـیـ جـئـزـ وـاـولـیـ اـسـتـ . اوـکـهـ دـغـهـ خـیـرـاتـ خـیـرـ یـهـ وـمـؤـسـسـوـ تـهـ وـرـ کـپـیـشـیـ هـمـشـهـ کـارـدـیـ . وـمـ دـادـهـ شـوـدـ بـهـترـ اـسـتـ .

- ۶:- کریدان پاره کردن دو خراشیدن و نوحه سرائی در تعزیه شرعاً ممنوع است.
- ۷:- مصارف تجهیز و نگاهی و ندفین شرعاً از مال میر و که متوفی کرده شود و کفن آن از پارچه پاک نخواهد شد اگر سفید موجود نشود از دیگر رنگها حتی سیاه هم جائز است. و برای تهیه پارچه سفید قاخیر در دفن میت حرام است و اگر پارچه موجود نشود میت بلباش خودش و یادیگری که باشد هم تکفین شده میتواند.
- ۸:- اجناس سیکه در بعضی نقابات بطور سیالداری وریاء از طرف اقارب متوفی بالای جنازه میت اندخته میشود و یا بر مدفن میت برده شده و بعد از دفن در بین فقر او مساکین تقسیم میشود قطعاً ممنوع است.
- ۹:- دگر یوان خیر لام منع به منکرو اوشکول او ویر به تعزیه کتبی شرعاً حرام اور ممنوع است.
- ۱۰:- شرعاً باید دهری د تجهیز مصارف دستوفی د باقه شوی مال خونه و کربیشی او کفن دی ئی د نسخی پاک تکر خونه وی او که سپین تو کرید انشی نور نگونه حتی که نور دی هم روادی او د سپین تو کر تر پیدا کرد او پوری د هری د خنبولو خنہول حرام دی او که کفن دباره تو کرید انشی نویه خپلوا کالیو او یا یه نورد پاک کارکیو کتبی هم حبیبدای شی.
- ۱۱:- کوم اجناس چه په خینو خا یو کتبی د سیالداری او ریاء په دول دهری د خیلوان اه خوادمری به جنازه اچول کیزدی او یادمری قبر تهول کیزدی او دهری د خنبولونه و روسته به فقیر ا نوا و مسکینها تو بادی و یشلی کیزدی قطعاً ممنوع است.

۱۹- اگر متوفی و صیت فدیده نماز و روزه و باقی کفارات شرعیه را نموده باشد در صور تیکه مال متروکه او اضافه از حقوق عباد باشد نه آن بی اجازه ورنه اضافه آن بشرط اجازه ورنه کبار از حصص خود آنها به قرار امر شرعی بقدر یکه وصیت کرده باشداده شود اسقاط شرعی عبارت از همین فدیه واجبه است .
 بر این دو صور لازم است که مطابق اصول شرعیه وصیت نامه میتوجه فدیده را او لا به فقرای ضعیف و معذور که قادر به کسب نباشند و سپس به فقرای سالم الاعضاء تقسیم نمایند .

تبصره :

شروعی فدیده در عرصه هر نماز و روزه و سوگیر مقدمه دار سه پا و سه نیم خورد گندم یا قیمت آن است .

نیم خورد غنم ایجاده قیمت دی .

چه اعضاء نیم سالم اور غدم و پیشی .

و بشی او درسته نیم یه هفو فقیرانو
 دشروعی اصول او دمیری دو صیت نامی سرمه
 دفیدی بیسی اول یه هفو فقیرانو چه ضعیف او
 معذوری او کار کسب نیم دلasse نه وی پوره
 په ولی او وصی داخبره لازمه ده چه
 عبارت له دی واجبی فدیه خنده دی .

باشد ور کری شی او شرعی اسقاط هم
 سره سم یه هفو اند ازه چه وصیت نی کری وی
 داجازی نه اوله دی خنده ز باشه دکبار و ورنه
 دیر وی ده گی در بیمه برخه بی دور نه و
 پاشه شوی مال دینده کانو حقوق خنده

- ۱۰ : اگر شخصی در حال مر بضی
کنیی ددی خبری وصیت و کپری چه دده
دمالو نوشخه بوه اندازه پنهانی با جنسی
پول بوع خیر یه مؤسسه نه ور کپری شی به
دی شرطچه ددغه وصیت شوی نقدا و یا جنسی
قیمت دمه و فی دیاته شوی مال ددر بمعی بر خی
نه پر نشی ورنه به دی خبره مکلف دی
چه دغه وصیت کپری شوی شی خیر به
 مؤسسه نه ور کپری .
- ۱۱ : داسقطا په شیانو کنیی دقر آن شر بف .
اینبودل لازم نه دی او داحکه چه به خلکو
کنیی دقر آن کریم گر محول او دیونه بل
نه دنبض په دول دوره ور کول او داخیسته و نکیو
له خواده هم په بازار کنیی دخر خول و دباره
گر محول دقر آن کریم بی حرمتی ده .
- ۱۲ : په هفه صورت کنیی چه مری
د خپلو لمونه نو او روزه او نو رو
شرعی کفارا تو وصیت نه وی کپری نود فدی
ور کول او داسقط دوره ضرورت نه دی
او که دمری بالغ ور نه و دغه فد به دخپلو
- ۱۰ : خ و د و صیت نه ما بد که
یک مقدار از اموالش نقدا و با جنسا
به بکی از مؤسسات خیر به داده شود
در صورتی که نقدا یا قیمت اجناس
وصیت نه از نملت اموال مقر و که
متوفی تجاوز نکند و نه مکلف هستند
که بموجب وصیت متوفی عمل نموده
بمئ سسه خیر بی پیر داز نده .
- ۱۱ : کذا شتن قرآن شر بف
در جمله اسقاط لازم نیست زیرا که
دو ره دادن قرآن ظیم الشان
در بین جمعیت و گشتازدن آن
از طرف قابضان برای فروش
در بازار بی حرمتی است .
- ۱۲ : در صورتی که متوفی وصیت
وی یه نماز و روزه وغیره کفاره
شرعیه را نکرده باشد ادای
福德یه و دور اسقاط لازم نیست هر کاه
ور نه که این متوفی از حصص خودها

بر خو شخه ور کوله نو تبر عاً دیره بنده ۵۰
 ۱۳: که د مری فاتحه اخستو نکیو او
 حپلو انواوه همسایه و آنور و من و بینو دهی
 اصوانامی د مقرر اتو شخه بخلافت و کر
 نو تعزیر یعنی .

۱۴: دهر کمی او کو خی به مسجد کشی
دمری د هینچلو د پاره یوه تخته
او دوم او دباره یو کت یانا بوت دهر
خی د عرف سره سم د هفو خا بو
د حلکو له خوا جو ز او تیار کوشی
او ملا امام او بؤذن به ئى دسانقى
مسئول دى

۱۵: ددی اصولنامی دا حکم مو په اجرا
دبادیو رئیسان او یا نائب المحکومه کان
او حاکمان او علاقه دارن او ملکان
او د ناخیو مامورین او د هری کو خی
او کلمی مشران هستول او مکلف دی
هو کوم خلک چه د دغومقردانو مخالفت
کوئی هغوي بهذپورنه ذکر شو یو تھانو

قادیه میگردد. تبر عا بهتر است.
۱۳:- اگر تعزیه دا رواقارب
و همسایه و منسو بین متوافق خلاف
مقررات این اصولنا مه رفتار
نمایند، تعزیز میشوند.

۱۴- در هر مسجد و گذر و قر به برای
شسمیت یک نخته و برای نقل آن
یک چهار پایه و بسا قابوت قرار
رواج همان محل بسا بید از طرف
اهمی محل آنجاته یه شود در حفاظت
آنها ملا امام و مؤذن مسئول
میباشد.

۱۵- باجرای احکام اصولاً ممکن است که
هذا رو سای بلدیه و نائب الحکومه
ها حکم و علاقه داران و قریب
داران و ما مورین را حیه و صاحب
رسو خان هرگذر و قریب مسئول
و مکلف هستند اسخا صیکه خلاف
درزی نمایند از مراجعت فوق تحقیق

د تحقیقاً تونه و روسته دابتداهیه فضیانو
له خوا اتفز بر بیزی .

۱۶- کوم مامورین بن چه دبور ته اصل
د مقرر اتوسر مسم ددی اصولنامی دا حکام
به اجر ا موظف دی که پخپلور بوطه و
جارو کبی غفلت او اهمال و کراوی ئی
ددی اصولنامی احکام به اشخاص و قطعی
 مجرمیت او جرم ای ثبوته به داسی صورت
تطبیق کرل چه دغه کار ددوی بد اجر آلت
او با شخصی اغراض و کمال شی او دخلکو
دانز جار او تکلیف سبب شی دصلاحیت
لو نکو مقاما تو له خوا دمل کی هامور تو
دانضم طی اصولنامه د مقرر اتوسر مسم ^۴
محا کمه کیزی او دخپل جرم به اندار
به هفو ته جزا ور کول کیزی .

۱۷- ددی اصولنامی دا حکامو به اجر ا
اد مرافقت او تعقیب داخله او عد لیه
وزارقونه او دبلد بورئیسان موظف دی .
ددی اصولنامی دخپر ید لو نه و روسته

واز طرف قضایه ابتدائیه
منسو به تعز بر هیشوند .

۱۸- مامورینیکه قرار اصل فوق
به اجر ای احکام اصولنامه هذا
موظف هستند هر گاه در امور مر بوط
خود غفلت و اهمال و رزند و یا احکام
این اصولنامه را بدون اثبات جرم و
 مجرمیت قطعی اشخاص بصورتی تطبیق
نمایند که سوء اجر آلت و اغراض
شخصی شان عنایته نمده سبب انز جار
و تکلیف مردم شود از طرف مقامات
صلاحیتدار بمو جب اصل اصولنامه
انضم طی هامور بن ملکیه محا کمه
شده و نسبت بد رجء جرم محکوم
بجزاء هیشوند .

۱۹- به تعقیب و مرافقت اجر ای
احکام اصولنامه هذا وزارت داخلیه
و عد لیه و روستای بلایه موظف هستند
بعد از نشر این اصولنامه احکام

اصولنامه تعزیه داری ناریخی ۲۶
دتعزیه داری ۱۳۱۳ کمال دحمل ۲۶
ناریخی اصولنامه منسوخه ده.
حمل ۱۳۱۳ منسوخ است.
اصولنامه هزار جمادی اصولنامه های
دالاصولنامه مود دولت دبور و موضوعه و
موضوع دولت منظور - واجرای
اصولنا مو غوندی منظور ره او ددی
احکام آنرا امر و اراده می نماییم
دالحکامو داجرا امر او اراده کرد.
مورخه (۸) حمل ۱۳۴۸ مطابق (۲۸) ماه
جمادی الاول ۱۳۶۸ کمال دحمل (۸) ۱۳۲۸ کمال
دجمادی لارل دد (۲۸) سره سه.

